

PROFESORUL UNIVERSITAR
GRIGORE FRIPTULEAC

Omagiu la 70 de ani

Născut la 6 iunie 1943 în satul Scumpia, raionul Fălești, într-o familie de țărani gospodari – Efim și Zinovia Friptuleac, dl Grigore Friptuleac de mic copil a înțeles ce înseamnă munca. De aceea, imediat după absolvirea școlii medii din satul natal, în anul 1959, conștientizând necesitatea de a-și ajuta părinții, a decis să lucreze inițial în colhoz, apoi a devenit muncitor în capitală, totodată purtând în sine speranța de a-și continua studiile.

Peste doi ani de muncă, în 1961 susține cu succes examenele de înmatriculare la Școala de Bază de Medicină din Chișinău, secția Felceri sanitari. După absolvirea cu mențiune a acestei școli și pentru participarea activă în viața publică, dl Gr. Friptuleac obține dreptul de a-și continua studiile la Institutul de Stat de Medicină din Chișinău. În 1964 a fost înmatriculat la Facultatea *Igienă și Sanitarie* (ulterior – *Medicină Preventivă*, apoi *Sănătate Publică*) a Institutului. Absolvind facultatea în 1970, i se propune să se încadreze, în calitate de asistent universitar, la Catedra *Igienă Generală* a Institutului de Stat de Medicină din Chișinău (astăzi – Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie *Nicolae Testemițanu*). Sub conducerea șefului de catedră, profesorului universitar, Omului Emerit Iacov Reznik, Gr. Friptuleac s-a format ca specialist, ca om de știință. S-a încadrat reușit în procesul didactic și metodic. Concomitent lucrează la tema științifică *Caracteristica fiziologic-igienică a lucrărilor din legumicultura în câmp deschis*, în baza căreia susține teza de doctor în medicină la ședința Consiliului științific al Institutului de Igiena Muncii și Boli Profesionale din Kiev (Ucraina), în 1979, fiindu-i conferit gradul științific respectiv.

Pe parcursul anilor 1978-1981, pe lângă lucrul de bază, este invitat în calitate de redactor științific netitular la Editura *Cartea Moldovenească*, unde a redactat circa 25 de cărți din seria *Medicina pentru toți*. În perioada 1981–1984, dl doctor în medicină Grigore Friptuleac activează prin cumul ca redactor științific la redacția principală a Enciclopediei Moldovei, unde și-a adus aportul considerabil la redactarea și editarea *Enciclopediei medicale populare* (Chișinău, 1984, 650 p.).

Disponând de abilități metodice și didactice, în perioada 1981–1988 activează în funcția de șef de studii la Catedra *Igienă Generală*, este implicat cu toată responsabilitatea și străduința în modernizarea programelor de studii, a procesului didactic. În 1983, este ales prin concurs în postul de lector superior la aceeași catedră, fapt prin care este recunoscut ca profesionist de valoare. Citește cursuri și conduce lucrări practice la toate facultățile, este captivat de activitatea profesională pe care o desfășoară prin muncă asiduă și cu deosebită satisfacție.

De la 1.02.1988, este transferat la Catedra *Igienă* a Facultății *Medicină Preventivă*, contribuind la consolidarea acestei catedre cu cadre și asigurând un nivel înalt de pregătire a specialiștilor în dome-

niu. Aici este ales ulterior, prin concurs, în postul de conferențiar universitar și i se încredințează funcția de șef de studii, pe care o îndeplinește timp de 2 ani. Lucrează împreună cu dl profesor, dr. habilitat Victor Vangheli și colaboratorii catedrei. Se include activ în procesele didactice și științifice, demonstrând capacități de organizare a cercetărilor științifice de înalt nivel, fapt care a servit drept motiv pentru a fi numit responsabil de activitatea științifică a catedrei.

Din 1993 până în prezent, este încadrat prin cumul în calitate de șef al Laboratorului științific *Igiena mediului* din Institutul Moldovenesc de Cercetări Științifice în Domeniul Igienii și Epidemiologiei, care ulterior a suferit mai multe modificări, iar din 1995 se află în componența Centrului Național de Sănătate Publică. În perioada 1995-1999, când a exercitat funcția de decan al Facultății *Medicină Preventivă*, dl Grigore Friptuleac era deja o personalitate cunoscută, cu o vastă experiență didactică, practică, științifică și de organizator. Înzestrat cu pasiune, perseverență, spirit organizatoric și putere de muncă excepționale, dublate de o competență recunoscută, realizează reforme importante în instruirea universitară și postuniversară, consolidează colectivul facultății spre acțiuni de mare valoare. În anul 2003, împreună cu conducerea Universității, a depus efortul necesar pentru a redeschide facultatea sub o nouă denumire – *Sănătate Publică*.

În anul 1999, este ales în funcția de șef al Catedrei *Igienă*, pe care o conduce și în prezent. În 2001 susține cu succes teza de doctor habilitat *Evaluarea igienică a factorilor exogeni determinanți în geneza litiazei urinare și elaborarea măsurilor de prevenție a ei*, iar în 2004 obține titlul științific de profesor universitar.

Profesorul universitar Grigore Friptuleac este perseverent în preluarea direcțiilor performante și utile ale Organizației Mondiale a Sănătății, Uniunii Europene, Organizației Internaționale a Muncii etc. Dă dovadă de cunoștințe vaste, citește cursuri la *Igiena mediului*, *Igiena muncii*, *Ecologia umană*, *Promovarea sănătății*, conduce lucrări practice la un înalt nivel în limbile română și rusă, dirijează rezidențiatul în *Igienă*. A participat la traducerea manualului *Igiena comunală* (1992), este energic, perseverent. A urmat cursurile de perfecționare la Institutul de Medicină nr. 1 din Moscova, la Institutul Medical de *Igienă și Sanitarie* din Sankt Petersburg. În 2000 a urmat cursurile de perfecționare la Universitatea de Medicină și Farmacie din Iași, România, ulterior – la *Prodidactica*. Îndeplinește un volum

mare de lucru metodic: a elaborat peste 30 de lucrări metodice. În anul 1994, a contribuit la fondarea cursului *Ecologia umană*, iar în 2007 – a cursului *Promovarea sănătății* la Facultățile *Sănătate Publică*, *Medicină și Stomatologie*. A redactat 7 manuale și 4 compendii pentru lucrări practice.

Dl profesor universitar Gr. Friptuleac este foarte pasionat de activitatea științifică. A pregătit și a publicat circa 400 de lucrări științifice, inclusiv 7 monografii; are 6 inovații. Participând la expozițiile internaționale, a obținut 3 medalii de aur, una de argint și una de bronz. Rezultatele științifice obținute de dl profesor le găsim publicate în prestigioase reviste, în materialele congreselor și conferințelor publicate în țară și peste hotare, nu doar în limba română, dar și în limbile rusă și engleză. Pentru monografia *Igiena muncii în agricultură* (Editura *Medicina*, Moscova), la care este coautor, dl profesor Gr. Friptuleac deține titlul de Laureat al *Premiului F.F. Erisman* al Academiei de Științe Medicale din URSS. În 2013, obține titlul de Laureat al Galei premiilor în sănătate. Profesorul Gr. Friptuleac conduce o direcție științifică nouă a catedrei și a Laboratorului științific *Igiena mediului* al CNSP, realizând o serie de implementări importante. A pregătit 8 doctori în medicină și îndrumază lucrul științific a 5 doctoranzi și un competitor pentru teza de doctorat. Discipolii Domniei Sale sunt încadrați în funcții înalte în Serviciul de supraveghere de stat a sănătății publice (SSSSP), dar și în procesul didactic la catedră. Din armonioasele colaborări cu savanții din țară și de peste hotare, cu diverse organizații internaționale, au rezultat cercetări și elaborări de mare amploare. A participat la realizarea mai multor proiecte naționale și internaționale.

Profesorul universitar Grigore Friptuleac se bucură de autoritate printre studenți, colaboratorii Universității, colaboratorii SSSSP, specialiștii din domeniu de peste hotare. Este membru de onoare al Societății Științifice de *Igienă și Sănătate Publică* din România, membru al Colegiului de redacție al revistelor naționale (*Analele științifice ale USMF „Nicolae Testemițanu”*; *Sănătate Publică, Economie și Management în Medicină*; *Cronica Sănătății Publice*) și internaționale (*Revista de Igienă și Sănătate Publică din România*, *Здоровье Общества* și *Вода: Гигиена и Экология*, Ucraina).

Gr. Friptuleac participă activ la viața Universității și a MS. Pe parcursul mai multor ani, a fost membru al Senatului USMF *Nicolae Testemițanu*, membru al Consiliului științific al Universității, este membru al Consiliului Facultății *Medicină*, mem-

bru al Consiliului științific al Centrului Național de Sănătate Publică, președinte al Consiliului științific specializat *Igiena*, vicepreședinte al Comisiei MS de atestare a medicilor-igieniști și a medicilor-laboranți din CSP, vicepreședinte al Seminarului științific de profil *Igiena*, membru al Comisiei de experți a Consiliului Național pentru Acreditare și Atestare.

Colaborează în permanență cu medicii-practicieni din CNSP, din centrele de sănătate publică municipale și raionale, frecvent este implicat de MS, CNSP, CSP teritoriale în diverse activități din

domeniul igienei. Fiind un adept aprig al medicinei omului sănătos, dl profesor Gr. Friptuleac participă activ la popularizarea științei medicale. Are publicate multiple broșuri și agende, articole în presa periodică, participă la prezentări și discuții la posturi de televiziune, radio, care urmăresc scopul profilaxiei diferitelor maladii.

Îi dorim jubiliarului, dlui profesor Grigore Friptuleac, multă sănătate, succese în pregătirea cadrelor de specialiști, în prosperarea științei igienice.

Colectivul catedrei